

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 242.

V Ljubljani, v petek 23. oktobra 1885.

Letnik XIII.

Adresna obravnava v državnem zboru.

Z Dunaja, 21. oktobra.

Generalna govornika.

Zbornica poslancev je včeraj dovršila splošno obravnavo o nasvetovani adresi. Razprava je bila zopet živahna, sem ter tje burna. Prišel jo je generalni govornik levičarjev pl. Plener s tako strastnimi napadi na ministerskega predsednika, da se ne spominjamo ga prej kdaj slišati tako razdraženo govoriti. Vnovič mu je oponašal, da je s svojim govorom gledé vojaštva razžalil levico. Potem je govoril o gospodarskem prizadevanji sedanje vlade in o narodni razdraženosti na Českem, ki je po njegovem mnenju le nasledek vladnega ravnanja. Hudo je prijel tudi Gregerja in Heinricha, potem pa rekel: „Ako pride do kronanja kralja na Českem, Nemcev ne bo zraven.“ Zinil je celó besede, da se sedaj po Evropi že razgovarjajo o osodi avstrijskega cesarstva! Precej v začetku njegovega govora pokaral ga je gosp. predsednik, ker je ministerskemu predsedniku očital, da besede presukuje.

Za njim je govoril generalni govornik večine, knez Čartoryski; njegove razprave so bile mirne in brez žaljivih besed; kazal je veliko dobroto, opravičenost in primernost samoustavnosti posameznih dežel in zavračal trditev levičarjev, da sedanja večina ne bi bila še nič storila gledé postavodajalstva. Ravnopravnost vseh narodov v Avstriji je po njegovem mnenju edino pravo načelo in edini pripomoček narode storiti zadovoljne.

Stvarni popravki.

Ko sta generalna govornika končala, prišli so na vrsto stvarni popravki. Dr. Smolka je menda čutil, da bode treba krepkejšega in brezobzirnejšega vodstva, zato je predsedništvo prepustil prvemu podpredsedniku grofu Clamu po kratki opazki, da naj

se gospodje ne spuščajo v obširne razgovore, ampak naj se strogo držé dejanskega popravka.

Prvi je bil na vrsti česki poslanec Dürich, ki je Knotza zavračal, da ni res, da bi bili kamne metali na voz, v katerem se je Knotz peljal, ker voznik sam o tem nič ne vé, ali da bi se ne bil on (Knotz) v Jičinu z nikomur nič pečal, in v dokaz temu je izročil zbornici nekaj protest mestnega zastopa. Grof Clam je opominjal govornika, naj se ne spušča v polemiko s Knotzem, in je bil že na tem, da bi mu bil odrezal besedo, ko bi ne bil Dürich še o pravem času končal.

Slabeje se je godila g. Šukljeju, ki je hotel popraviti trditev Knotzevo o njegovi obsodbi pri deželni sodnji Ljubljanski. Prišel pa je svoj govor s trditvijo, da je velik razloček med tem, kar je on govoril gledé vstanovitve našega cesarstva, in kar je trdil Knotz. Grof Clam ga je opozoril, naj ostane pri stvarnem popravku in naj ne pričinja nove obravnave. Gosp. Šuklje je bral, kar je on govoril o vstanovitvi nemškega kluba, in g. podpredsednik mu zopet seže v besedo, da to ni stvaren popravek in polemike nikakor ne more privoliti. G. Šuklje je ravno pričel govoriti o dogodku v njegovi mladosti, ki se ga je spominjal Knotz, in je čital besede Knotzove, kar se zopet srdito oglasi g. podpredsednik, da ga je že večkrat opomnil, naj ostane pri stvari, in da naj sedaj neha govoriti. V zbornici je vstal vsled tega velik vihar; levičarji so se krohotali, ko je g. profesor pričel govoriti o dogodku svoje mladosti, na desnici se je zopet nekterim prehudu zdelo, da mu je g. podpredsednik prestrigel besedo in so klicali, da naj se mu dovoli dalje govoriti. Res je gosp. profesor še enkrat to poskusil, rekši, da je bil napaden in se mora braniti, pa zopet ga je zavrnil grof Clam, da nima več besede, in da pride sedaj na vrsto dr. Knotz. Ta se je obrnil zoper stvarni popravek gosp. Düricha in mu je začel zopet obširno ugovarjati; grof Clam je bil prisiljen zopet poprijeti za zvonček in govornika

opominjati, da to ni stvaren popravek, pa med hrupom in vrišem, ki je bil čuti pri nekterih stavkih, vse to ni nič pomagalo. Petkrat je grof Clam segel govorniku v besedo, pa vselej zastoj, naposled je tudi njemu odtegnil besedo.

Prišel je na vrsto Türk izmed Schönererjeve stranke in se pritoževal, da jim je Rieger očital veleizdajo. Tudi njega je grof Clam opomnil, naj se ne spušča v novo razpravo. Ko je Schönerer na to vmes zakričal: „Prosim, da naj se nam ne jemlje beseda pri obravnavi s tem, da se sklene sklep debate“, ga je g. podpredsednik zarad tega klica pokaral. Türk je nadaljeval, pa ko je zopet omenjal, da jim je Rieger očital veleizdajo, in je Rieger rekel, da te besede ni rabil, odrezal je grof Clam tudi temu govorniku besedo.

Knotz je na to razdraženo zakričal: „Nemci naj toraj s torbami na gobcih (Maulkorb) prihajajo v državni zbor“, in nastal je jako velik ropot, ki ga g. podpredsednik dolgo ni mogel pomiriti, da-si je skoraj neprenehoma vihtil zvonček.

Oglasil se je zdaj Prade, nemški poslanec iz Českega, ter je zavračal trditev Gregrijevo, kakor da bi bili neki nemški fantje napadli in pretepali voznike. Proti koncu je Prade že kar kričal, kakor da bi bil zdíval, in v rokah vihtil nek papir, češ, da zdaj se vidi, kako delajo Čehi. Omenjeni papir je bil nek telegram, v katerem se Pradeu naznanja, da so zasačili človeka, ki je v Libereu z dinamitom poškoval „Česko Besedo“ in da je to neki 16letni česki fant Langmann po imenu. Med silnim krikom in vriščem je štajarski poslanec Hackelberg govorniku iz rok vzel omenjeni telegram in ga nesel g. predsedniku.

Mirnejši so se vršili naslednji popravki. Bulat je namreč Carneriju nasproti dejanjsko popravil, da se je njegova volitev vršila čisto postavno; dr. Fuchs pa je Plenerju v pojasnilo omenjal dobrodelnih naprav, ki jih je cerkev revežem v pomoč napravila, ker je Plener v svojem govoru med

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Ne najdemo sicer več zapisano, koliko udov je štela Štanjelska bratovščina, a vemo, da drugod bile so enake bratovščine zelo mnogobrojne; tako je štela n. pr. bratovščina v Cérknici na Kranjskem 46.000 udov; tudi v Štanjelski bilo je vpisanih gotovo več tisoč. In ta bratovščina postavila je v Štanjelu Kraljici sv. roženkranca prelep altar in vsako leto na roženkransko nedeljo shajali so se udje in ž njimi brezštevilna množica drugih ljudi v Štanjelu počastit Mater Božjo. Bilo je vse prav slovesno. Ta praznik so si v spomin klicali na nekdanje boje in nevarnosti, blagrovali v vojski padle junake in peli zmagovalni Mariji hvalne pesni; a tudi osrčevali so se za prihodnje nevarnosti in priporočevali se mogočni Kraljici; res, pravi ljudski praznik je bil to. A bil je tudi patrijotičen praznik roženkranska nedelja, ker s kmeti radovalo se je tudi plemstvo in ob enem se je vzbujala in vnemala ljubezen do presvitlega cesarja in njegove hiše: vsaj že od nekdanj

imel je slavni vladar in naši pradedje enega in istega sovražnika, Turčina; in kolikorkrat so si prišli drug drugemu na pomoč, delili so veselje in žalost; koliko se je o takih priložnostih med prostim narodom pripovedovalo o slavnih činih cesarskih vodij, o hrabrosti cesarske vojske, kolikorkrat je po turških vojskah na jugu slovenski kmet v dotiko prišel z najvišimi osebami cesarske vlade; zatoraj se je pa v sreči slovenskega kmeta izcimila neumrljiva ljubezen in spoštovanje do cesarja in njegove visoke hiše; in ta ljubezen oživljala se je in vtrjevala sobno o takih slovesnostih, in še zdaj slovenski kmet presvitlega cesarja tako nežno-otročje ljubi, da si ga ne domišlja drugače, kakor pravega očeta. In cerkev, se vé, da je dajala z božjo službo ljudski slovesnosti viši pomen in resnost in blažila vse te čute.

Tudi letos sešlo se je v Štanjelu dosti dosti ljudstva, ker lepo vreme je, najkrasniši jesenski dan, že na vse zgodaj gibale so se po vseh cestah in stezah proti Štanjelu čete pobožnih romarjev prepevaje stare pobožne pesni Mariji v čast: veliko, nepopisljivo je bilo navdušenje za Mater Božjo. Ker da-si je bila silovita turška moč od princa Evgena pri Senti in Belemgradu za vedno ulomljena in so bili Turki prisiljeni z Avstrijo skleniti mir, ter odstopiti jej, kar so pred 280 leti od nje odtrgali,

vendar je Slovence turško ime še vedno plašilo in vsak dan jih je opominjal še zvon k molitvi, „da bi nas Bog rešil strašnega Turka“. In tako tudi ni je bilo liše na Krasu, kjer bi se vsak večer pobožno ne molil roženi venec v čast Mariji pomočnici kristijanov. Ali kako veselje je bilo še le na roženkransko nedeljo?

Tudi za Vekoslava bil je Marijini praznik slovesen. Saj pa je bil v pravem krščanskem duhu vzgojen, ohranil je vero nepokvarjeno, kar se je za dóbe že redko nahajalo med omikanim svetom; ker duh brezvernega racionalizma, ki je vel s Francoškega ter se po mikavnih romanih in prijetno pisanih filozofičnih delih vedno bolj širil po inteligentnih krogih, obveljal je tudi v Avstriji, posebne pa od tadaj, ko je cesar Jožef po smrti svojega očeta vplivati jel na vladanje avstrijskih dežel. Vekoslav je čez viharo morje neskušne lahkomišeljne mladosti, srečno priplul v varniša moška leta, ko se strasti ohladé in podajo poveljem misleče pameti: ohranil je, kar je on za najcenejši zaklad imel, — sveto vero. A v vernem sreči ohranil je tudi in zvesto gojil pobožnost do Marije. To mu je vcepila že otroku mati, ki ga je kot edinega sina skrbno in nežno odgojevala.

Gospod Pavel, Vekoslavov oče, pa je bil sklenil sina skrbno in učeno odgojiti. Zatoraj ga je dal že

drugim rekel, da naj mu kdo pové, kaj je pač cerkev že storila za reveže. Dobro je dr. Fuchs ta popravek končaje Plenerju zasolil: „Mislim, da tega govornik ni trdil iz hude volje, ampak iz nevednosti. Kdor pa tako reči ne vé, naj tudi tako širokoustno o njej ne govori!“

Gregr je še popravljajl trditev Pradejevo in mu ugovarjal, da so bili česki vozniki res tepeni od Nemcev, in da prej omenjeni telegram še ni noben dokaz, potem se je pa oglasil še Plener, češ, da po trditvi Gregrja samega so se v Kraljevem dvoru res Čehi prvi začeli rogati nemškimi turnarjem in da se samo po sebi umé, ako so ti začeli nazaj zabavljati.

Poročevalca.

Ko so bili ti stvarni popravki odpravljeni, prišla sta na vrsto poročevalca, in sicer najprej dr. Sturm za adresno manjšino. Nasproti Plenerju govoril je Sturm še precej mirno in med drugim tudi rekel, da načela sedanje vlade se bolj bližajo načelom manjšine zborove, kakor pa načelom večine. Tem težje se toraj umé silno nasprotovanje levičarjev proti sedanji vladi. Sturm je rekel, da je njegova stranka pripravljena vsako vladu podpirati, ki bo nepristranska in v resnici avstrijska.

Poročevalec desnice je bil Zeithammer, ki je povdarjal, da tudi desnica želi edinost in moč Avstrije, in da to povdarja tudi v adresi, vendar si pa te edinosti ne misli v zgolj centralizaciji. Obširno je govoril o razmerah na Českem in Nemcem očitaj, da so jim Čehi dvakrat, ko so bili v večini, ponudili spravo, pa obakrat zastoj. Upa pa vendar, da se bo porazumljenje na Českem dovršilo in to upanje stavlja na razum prebivalstva, ki hoče mir imeti.

Glasovanje.

Ko je poročevalec končal z občno pohvalo sprejeti govor, nasvetoval je Heilsberg, da naj se o adresi večine glasuje ustmeno, dr. Groholski pa je nasvetoval, da naj se tudi o adresi manjšine glasuje po imenih. Oba predloga sta bila sprejeta. Pričelo se je toraj glasovanje o adresi manjšine, ki je bila zavržena s 194 glasovi proti 129. Z desnico so glasovali vsi ministri, Coroninijev in trentinski klub, 3 moravski veliki posestniki pa Kronawetter in Heinrich. Glasovanju so se umaknili: Knez Hohenlohe, grof Adolf Dubski, Sochor, Kallir, Lueger, Kreuzig, Schönerer, Fiegel in Türk. Tudi med glasovanjem se ni manjkalo živahnih prizorov. Ko je poslanec Heinrich glasoval z desnico zoper adresno manjšino, so na levi kričali: Judež, izdajalec, renegat; desnica pa je klicala: mir dajte; je li to prosto glasovanje?

Ko je prišla na vrsto adresa večine, bila je kot podlaga posebne obravnave sprejeta s 177 glasovi proti 146. Ta razloček med prvim in drugim glasovanjem pride od tod, ker so tudi zoper adresno večino glasovali Coroninijevci, pa gori omenjeni dunajski demokrati in antisemiti, ki so se bili prvemu glasovanju umaknili. Dalje so se pa še nekateri odtegnili, ki so prej glasovali z desnico in sicer minister Conrad, baron Gödel, trentinski poslanci,

pa Heinrich. Ko je bilo poklicano ime Heinrichovo, posmehovali so se levičarji: jo je pobrisal! Desnica jim je to vrnila, ko je prišel na vrsto siloviti Křepek, češ: jo je tudi pobrisal! Okoli petih je g. predsednik sklenil sejo in prihodnjo sejo naznanil za danes ob polu dveh, ker imajo opoludne v dvorani gosposke zbornice delegacije prvo sejo, da se sestavijo. Za predsednika bo avstrijski delegaciji grof Franc Falkenhayn, za podpredsednika pa Chlumecky.

Posebna obravnava.

Poslanska zbornica bode pričela danes popoldne posebno obravnavo adrese; mislilo se je prej, da take obravnave ne bo, pa marsikteri govornik, ki pri splošnji razpravi ni prišel na vrsto, bi vendar le rad povedal, kar mu je na srcu; zato se je pri posameznih odstavkih oglasilo več govornikov in sicer ne samo z leve ampak tudi z desne strani. Morda bo tudi g. profesor Šuklje danes poskušal svojo srečo, da bode povedal kar včeraj ni mogel. Sicer pa naj temu, kar sem o njegovi zadevi včeraj pisal, še dostavim, da si je Knotz za svoj napad na g. Šukljeja preskrbel celó prepis sodnijske obsodbe. Iz tega lahko sklepate, kako marljivo so nabirali vse gradivo zoper njega; iz ostrih opazk, ki jih prinašajo tukajšnji liberalni listi zoper njega, bi skoraj tudi sklepali, da je njih namen, ga spraviti z Dunaja.

Govor poslanca Riegerja

v 8. seji državnega zbora 17. oktobra 1885.

(Dalje.)

Gospôda moja! Dandanes se vlada za to zasmehuje, kar se je ravno danes zopet zgodilo, da ni vresničila svojega programa gledé sprave med narodi. Da, gospôda, res je to in prav obžalovanja vredno. Vprašam pa Vas, ali je morda vlada temu vzrok sama, ali ne zadeva velik del te krivde tudi nas?

Gospôda, vi hočete imeti harmonijo in zato nastavite kapelnika. Člani orkestra se pa med saboj ravsajo in na kapelnika nihče ne gleda, konečno pa mu vendar-le očitajo, da ni harmonije skupaj spravil. (Dobro! in veselost na desni.) To vendar ne more pošteno biti!

In vendar je tako. Vsi, kolikor nas je, morali bi pomisliti, da je naša dolžnost po svojih močeh za soglasje in sporazumljenje skrbeti. (Dobro! Tako je! na desni.) Roko na srce in vprašajmo vest, če smo vsi v tem smislu pošteno postopali, kakor bi bili vsled našega vpliva lahko?

S tem pa nočem morda na-me in na svoje prijatelje kazati, s kterimi smo si prizadevali v tem smislu postopati. (Smeh na levi.) Ali čital sem v adresi manjšine opazko, da se nam je nasprotna stranka približati skušala in reči moram, da me je med vsemi točkami ta-le najbolj iznenadila. To je nekaj čisto novega. Da se bo kdo drznil trditi, levičarji so se nam hoteli približati, tega nisem verjel, da bi bilo mogoče. (Dobro na desni.) Saj je dognana

resnica, ki je tudi še danes veljavna, ktera stranka da je vedno pripravljena roko v spravo podati.

Ni še dolgo, ko se je stavila na levici interpelacija, v kateri so se zoper naš narod britke tožbe čule. Tožbe brez dokazov! Meni, gospôda moja, se ni plemeniti niti viteški zdelo, bratskega naroda, ki z nami v eni deželi prebiva, tožiti. Moja interpelacija ni drugzega rekla, kakor: To in to se je zgodilo; prosimo, da se stvar preišče, prosimo, da se sliši glas nepristranskih sodnij, ktere naj nam reč razložé, kakor je. To se do sedaj še ni zgodilo, nadjam se pa, da se bo zgodilo v kratkem, kedar se bo pokazala pravica. Čisto enako nam bo, naj se pokaže večja krivda, na kateri strani koli; kajti obsojati moramo odločno vsi, ki nam je na medsebojnem miru v državi kaj ležeče, take izgrede in naj pridejo od ktere strani koli. (Dobro! in plosk na desni.)

Če se nam pa vedno trdi: „Glejte, vse to smo Vam že zdavnej pravili: tako-le mora priti, tako-le bo prišlo in pa še hujše — no, gospôda moja, take besede niso drugzega, kakor izraz zadovoljnosti, da je res tako prišlo, in želja, da bi se še dalje med saboj ravsali. (Dobro! Res je tako na desni.) Zakaj to? Jaz sem se vpričo lepega števila trdih Čehov javno izrazil, da tako rovanje smatram za nesrečo v našem narodu, ker mu je v očeh cele Evrope le na škodo, in naše dobro ime omadežuje. Nikjer nam niso na korist, kjer se taki izgrede objavijo; če bi pa moral po prislovcu: „iste fecit, cui prodest“ vprašati, pač ne vem, koga naj bi zatožil. Spominjam se, da je bila poprej neprestana govorica o zatiranji in o vznemirovanji nemškega naroda. Če se potem tako prerokovanje izpolni, takoj zavrišče: Glejte, tako je! Ali Vam nismo pravili? (Poslanec Pernerstorfer: Kaj pak da!) To je toraj dokaz, da je sedanje ministerstvo vsemu temu vzrok in zarad tega več ostati ne more ter mora odstopiti in drugemu umakniti se. Tu imamo, kar nam je bilo dokazati!

Gospôda moja, ne štejte me med občudovalce sedanje sisteme, naravnost Vam povem, da ne! To sem tudi njegovi ekselenci g. ministerskemu predsedniku v zasobnih pogovorih že večkrat povedal, da sem z njegovo vlado v mnogem oziru nezadovoljen. Pred vsem drugim moram njemu in celemu ministerstvu očitati, da se pri vsem svojem početju preveč ozira na „qu'en dira-t-on“. (Kaj bodo pa drugi rekli?) Jaz mislim, da krepko, samozavestno in svojih dolžnostij zavedajoče se ministerstvo mora imeti svoj določen program, in mora vedeti, kaj da hoče doseči. Če hoče doseči izvršitev ustave, mora vedno pred očmi imeti, kaj mu ustava predpisuje za dolžnost in tem predpisom mora potem v praktičnem življenji znati pripraviti popolno veljavo, ne da bi se vprašalo: Kaj bodo rekli na Dunaji, kaj časnikarji, in kaj na Nemškem. (Dobro! na desni.) Na to-le: „Kaj bodo pa ljudje rekli?“ se je ministerstvo do sedaj preveč oziralo; to je bila njegova slabost in naša škoda. (Tako je! na desni.)

Gospôda moja, tudi druge vrste pritožbe slišijo se čez nas. Tako n. pr. nas tožijo, da zanemarjamo nemščino. Vprašam vas, gospôda moja, kdo pa je temu vzrok? Imeli smo v Čedah deželno postavo, ki je določevala, da se mora vsak dijak na srednjih šolah nemščine kot obligatnega predmeta učiti. Tisto postavo proglasili so tukaj za usiljevanje drugzega jezika in so jo s članom 19. ustave popravili. Od slej nadalje se ne sme noben česki dijak v srednjih šolah siliti, da bi se moral nemščine učiti. Tudi se je večkrat prigodilo, da so česke občine, ki so na svoje stroške ustanovile srednje šole, hotele vpeljati nemščino za obligatni poduk, od ministerstva v tem oziru prepoved dobile in če sem prav podučen — ne vem ali je naučni minister tu ali ne — se je pred nekolicimi tedni nekaj takega v Plzenj dekretiralo, kjer so mislili nemščino na ondašnji česki obrtniški šoli vpeljati, pa se jim ni dovolilo. (Čujte, čujte! na desni.) Kaj tukaj hoče vlada, gospôda moja. Ali je vlada vzrok, da si postavijo in ustavo v tem smislu tako po besedah tolmači, ali pa so tisti gospodje vzrok, ki so član 19. tako skovali. Sicer pa ni še take nevarnosti, kajti ljudje na Českem še vedno zadosti dobro nemščino lomijo. Mnogo nečeskkih polkov je, ki imajo Čeha za podčastnike, ravno ker znajo nemški, iz česar lahko sklepate, da je nemščina po Čedah še vedno bolj razširjena kakor pa drugod. Še nekaj drugzega je, o čemur bom govoril.

(Dalje prih.)

v devetem letu v Gorico v varstvo očetom jezuitom; prišel je bil potem v Verdeberski kolegij, kterege so vodili jezuiti; ko je bil kolegij zaprt, obiskoval je na novo osnovani gimnazij. O. Ksaverij bil je že več let njegov učenik in tudi še poslej, ko je bil jezuitski red zatrt, ostal mu je skrben oče in voditelj. Ksaverij spoznal je kmalo rahlo srce mladeničev in prizadeval si je očistiti je in poblažiti s sredstvi, ktere odgojevalcem daje naša sv. vera; a pred vsem skušal ga je vneti za leposlovje in umetnost, tudi ga je napeljal k resnim modroslovskim študijam in estetika bila je Vekoslavu najglavnejši, a tudi najljubši predmet. A o. Ksaverij dobro vedé, da posebno na mlado srce nič blažje ne vpliva, kakor nežna pobožnost in posnemanje Tiste, ki je brez madeža spočeta in kot taka med ljudmi najlepša, zatoraj mati našega Zveličarja, ki je kot Bog-človek največi vzor umetniški lepoti; gojil je v mladem srcu od matere vsajeno cvetico in zalival jo skrbno z besedo in s knjigami, ktere je Vekoslavu omišljaj, posebno pa one, ki jih je v tistem času Mariji v slavo pisal Alfonz Ligorijanski, v našem veku proglašen za svetnika in učenika sv. cerkve. In Vekoslav je rad sprejemal nauke svojega duhovnega očeta: premišljeval je zvesto visoke čednosti Matere Božje, ktere življenje razsvetljuje vse cerkve;

v mislih in čutih, v besedah in dejanjih, da celó v telesnem kretanju skušal je upodobiti njeno vzorno življenje, ktero je vedno bolj vspoznaval iz lastnega premišljevanja in iz knjig božjih služabnikov, a tudi nekako čutil s srcem, kteremu se po čeznaravnem potu tem bolj razodeva nebeška lepota, čim bolj se od greha in poltne sužnosti očišča. In res bil je Vekoslav duhoven sin Matere Božje. Ljubil jo je goreče in nežno in le njej pripisoval, da je srečno izognil se nevarnih Scil in Karibd, ob ktere bi mu čoln tako lahko zadel in se pogreznil v globoko morje, da je ohranil še vero. Iz Gorice bil je poslan v Padovo na vseučilišče, tedaj posebno sloveče, kjer se je naučil pravnih véd, a tudi dopolnil je filozofično izobraženje. Padova pa je bila od nekdanj gnezdo razuzdanih starih dijakov; toda Vekoslav se jih je previdno izogibal. Tudi iz Vormacije se je srečno domov vrnil, kamor ga je oče poslal, da bi v tamošnji šoli se eno leto izobraževal v višem gospodarstvu. Po vseh teh študijah in potovanjih po Italiji in Francoskem vrnil se je Vekoslav, prihodnji gospodar na Vignji, srečno domú k ljubim starišem, nedolžen in čist, kar je najlepše pričalo vedro in veselo čelo in mladeniška rudeča lica.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Notranje dežele.

V Trstu se je vendarle daniti začelo. Telegram z Dunaja predsinočnjem došel naznanja, da se je c. k. državna sodnija izrekla v tožbi 380 Tržačanov contra magistrat proti poslednjemu, da je Tržačanom volilno pravico kratil in je tožnikom prav dala. Če tudi jih je bilo skoraj štiri sto, ki so zadostjenja iskali zaradi žaljenih svojih pravic, ga v Trstu vendar niso dobili ne pri magistratu in ne pri mestnem svetu. Morali so toraj na Dunaj k c. k. državnemu sodišču po pravico, kjer so jo tudi res našli in se je s tem zopet jasno pokazalo, da je v Avstriji še pravica doma. Tržaški magistrat je sicer dobro vedel, da mora na Dunaji pravdo zgubiti, toda kaj pa je zato; na meh ga ne bodo odrli, če jo tudi zgubi, k večem bo imel stroške plačati, te bodo pa tako ali tako prebivalci skupaj znesli. Saj ne gredo iz žepa mestnih očetov! Čudno je pa to, da se mora Tržaški magistrat nasproti prebivalstvu slovenske narodnosti vedno siliti k izvrševanju postav in to dostikrat z najvišjo sodnijo. Kot politična oblast, bi moral sam z dobrim izgledom pokazati, kako da se moraje postave spolnovati. Kako le more zahtevati od svojih podložnih, da bi jih spolnovali, če jim sam tako pohujšanje daje! Sicer se je pa magistrat tukaj tako upiral volilni pravici teh 400 mož, ker so poštene domoljubi in ne irredentariji. Če bi se bila z njimi irredentovska garda pomnožila, bi se magistrat niti jedno minuto ne bil pomišljeval, temveč bi jim bil volilno pravico še vsiljeval. In taki krivičniki trpijo se na čelu mesta tolike važnosti in pomena za Avstrijo, kakor je ravno Trst! Res čudno!

Za predsednika *avstrijski delegaciji* izvoljen je grof Falkenhayn s 56 od 57 glasov, toraj enoglasno, in je izvolitev tudi sprejel zahvalivši se za njo; ob enem pa si je naprosil podpore pri delegatih ter je obljubil, da bode vsa skrb delegacij obrnjena, da se dovolijo sredstva, ki so potrebna v podporo vojske in mornarice. Nam mora razvoj po mirnem potu pred vsem drugim pri sreči biti, zato moramo pa za moč skrbeti, da nas ne bodo ne zunanji in ne notranji nemiri pri našem razvoju motili. Za podpredsednika izvoljen je bil Chlumetzky. Skupne potrebe čine za leto 1886 znašajo 119 milijonov. Med temi je odločenih 113 milijonov za stalno vojsko in mornarico. Carina je nastavljena z 255.1 milijoni. Avstrijski dežele znašajo 62 milijonov, ogerski pa 26.6 milijonov. Budget za Bosno in Hercegovino potrebuje 8.4 milijonov. Ostalo jim je ondaj 41.364 gold. v gotovini. Posebni stroški za vojske v Bosni in Hercegovini znašajo 59.1 milijonov. Cesar bode sprejel delegacije jutri ob 1. uri popoldne. — Predsednik ogerski delegaciji je kardinal Haynald. Ogersko delegacijo sprejel bode cesar jutri ob 12. uri.

Nekoliko pozno pridemo s to novico, toda boljše sedaj, kot nikdar. *Hrvaška* bo, pa ne iz deželnega zbora, temveč iz naroda samega. V ponedeljek praznovala je hrvaška kraljevina petdesetletnico preporoda svoje književnosti na jako slovesen način, ktera bi bila še vse drugače lahko, če bi ne bila madjarska nestrpnost s svojo roko vmes posegla in marsikaj prepovedala. Pozidali so v ta namem lastno mrtvašnico, v katero so izkopane ostanke slavnih hrvaških pesnikov in pisateljev, kakor so: Gaj, Babukič, Kurelac, Vraz, Demeter, Seljan, Lesinski razpostavili med cvetjem in zelenjomo. Venci došli so v Zagreb iz vseh Slovanskih pokrajin od raznih društev. Naroda se je okoli počastenih ostanke njihovih dušnih velikanov vse trlo oba dni, kar so bili razpostavljeni. Slovesnosti vdeležili so se večinoma vsi odličnjaki in narodni dostojanstveniki. Mrtvaški spreved vodila sta predsednik jugoslovanske akademije kanonik dr. Rački in pravoslavni župnik Pavlovič. Krste nosili so meščani in profesorji. Tri pevka društva „Kolo“ „Sloga“ in „Sloboda“ popevala so žalostinke. Svojim ljubljencem pozidalo je mesto Zagreb nov pavilon na pokopališču s prostorno rakvo, kamor so telesne ostanke položili. Ob enem odkrila se je dotična spominska plošča. Profesor Marković omenjal je v jedrnatem govoru posebne zasluge imenovanih mož za hrvaško domovino. Zvečer so napravili na strelišči slavnosten komers, s čemur so slovesnost vredno završili.

Vnanje države.

Srbija še vedno ne verjame, da bi se balkansko vprašanje brez boja rešiti dalo; zato je pa tudi na vse kraje svoje oči obrnila in niti prijateljski Avstriji ne zaupa ravno preveč. Vojno ministertvo je ukazalo, da se morajo v Belogradske trdnjave po magacinih shranjene stare granate, ki so napolnjene, izprazniti in z novo razstrelbino napolniti. Da bi se ne primerila kaka nesreča, jeli so jih voziti k Donavi, kjer so jih pod vodo potopili in nekaj časa ondaj pustili, da se vžigalna tvarina razmoči in se je ne bo tako hitro oženj prijel, ako bi se ji taisti slučajno približal. 15. t. m. so jih vojski zopet k Donavi vozili. Na poti razpoči se druga za drugo 8 granat na veliko in grozovito nesrečo navzočega vojaštva. Več ljudi je bilo takoj v smrt pobitih, še več pa grozno raztrganih in ranjenih.

Voznik in pa nek kravji pastir sta tako hudo poškodovana, da se ni nadjati, da bi še ozdravila. Kako da se je nesreča zgodila, se ne vé, sumniči se pa, da je brž ko ne ta ali oni spremljevalec kak tleč kosček cigarete med granate vrgel, da so se vžigale štopine, ki so oženj napeljale v vžigalno cev in od ondaj v smodnik ali pa v strelivno volno, s čemur so že granate napolnjene. To je najnovejše iz avstrijske meje. Prav lahko je pa tudi mogoče, da se Srbi ne bojé Avstrije, pač pa kakega turškega parnika, da bi jih ne prišel pozdravljat po Donavi pred Beligrad in se zato pripravljajo na odzdrav. Še bolj živahno pa je gibanje ob bolgarski meji. Ondi si srbski agentje mnogo prizadevajo, da bi podpirali bolgarske uradnike ob meji, da naj se dvignejo proti Bolgariji in da naj pismeno zahtevajo priklop že omenjenih treh okrožij k Srbski. Kakor hitro bi to storili, prišli bi jim srbski vojaki na pomoč, denarja bi dobili, kolikor bi ga hotli; za nameček pa še pet let ne bodo nobenega davka plačevali in pa v vojske jim ne bo treba. To je že nekaj in Srbi se smejo nadjati, da bi marsikakega breznačajnika s tem pridobili za-se, ko bi jih ondaj kaj bilo. Kolikor se pa o Bolgarih sploh čuje, so vseskozi značajni ljudje in se ne bodo posedli na limanice, ktere so jim tako nevkretno nastavljene.

Grški vojni minister zbral je špartanske prostovoljce okoli sebe in jim je na sree govoril, kako da se zanaša na njihovo hrabrost. Kaj bo Grška napravila, ali bo orožje odložila ali pa v resnici po pridobitvi sveta tišala, se pač še ne vé. Velesile so jo še enkrat opozorile, da je bolje za njo, če se lepo mirno zadrži, kakor pa če bi rohnela, češ, kdo vé, kako mogočna da je, ko je vendar celemu svetu o njej znano, da je ni spred in zad nič ali vsaj toliko ne, da bi se Evropa tresla pred njo. Grška je na tisto pisanje odgovorila, da se je po Berolinski pogodbi na Balkanu napravilo ravnotežje s tem, da ste se Bolgarija in Rumelija ločili in da se je Grkom priznal lep kos zemlje turškega cesarstva, obstoječ iz Epira in Tesalije. Velesile so leta 1881 tisti pripoznani kos nekoliko zmanjšale in le nekaj Epira in Tesalije Grški pripoznali; Grška se je pa tudi s tem zadovoljila. Sedaj je pa to ravnotežje zopet vničeno, odkar sta se Bolgarija in iztočna Rumelija zjedini in so Grki ondaj v smrti nevarnosti. Grška sicer želi miru odkritosrečno, ker ga želi porabiti za civilizacijo; nikdo pa ne more od nje zahtevati, da bi se ne ganila, ako so njene koristi v tolišni nevarnosti, kakor ravno sedaj. Tu imate že zopet tisti starodavni: „Ibis redibis“, ktere ga bo Grška tako dolgo po svoje obračala, dokler se bo sploh še na ta ali oni način izviti nadjala.

Visoka porta na posodo išče. No, to ni nič izvanrednega in tudi nič nenavadnega, saj morajo še druge države na posodo iskati, pa bi Turčija ne. Z otomansko banko spustila se je v razpravo, če bi se morda ondaj ne dobilo kakih 10 do 12 milijonov goldinarjev na posodo. Zastavila bi ji železnico Smirna-Kasala, ki leta 1891 zopet pride v državno last. Če bi pa to ne zadostovalo, ji dá pa še desetino od oljk in nekaj drugih malenkosti. Kljub temu, pravijo, da so še daleč narazen. Iz tega bi se morda dala pojasniti malomarnost, s katero Turčija sedanje balkansko gibanje opazuje. Kdor denarja nima so mu pač na vse kraje roke zvezane.

Kakor so politične razmere sedaj na *Francoškem*, se pač ne more določno reči, da bi kaj pravega pomena imelo, kdo je zmagal, kdo je premagan. Gledé števil glasov zmagovalci so republikanci, gledé npravne zmage so na površji monarhisti. Večina, ki so jo še sedaj republikanci za-se skovali pri ožjih volitvah, nima prave podlage in se ne bo dolgo obdržala. Vničili jo bodo republikanski načelniki sami, ter bodo s tem monarhistom do večine pripomogli že pri bodočih volitvah. 208 glasov imajo poslednji že sedaj in so za več nego sto glasov na boljem od poslednjih volitev. Republikanci se bodo med saboj razprli, ker jim nemirna kri ne bo drugače pripustila, kljub sedanjí večini 140 glasov. Saj skoraj ni mogoče, da bi Clemenceau zlošno delal poleg Brissona in Rochefort poleg Ferryja. Clemenceau, ki je prekopicnil Ferryja, napravil bo ob vgodnem trenutku ravno tako z Brissonom. Rochefort je še nedavno trdil, da Ferry ni za družega, kakor za večali; težko se je nadjati, da bi mož sedaj mirno poleg njega sedel. Zato pač ni drugzega pričakovati, kakor da si bodo zmerni in radikalni republikanci ob prvi priložnosti v lase skočili, tretji v zvezi — monarhisti, se jim bodo pa smejali. Dolgo, predolgo traja Francozom že ta oblika države in drugačne si želé. Francozje so hitrega spremena navajeni, kakor mi spremembe vremena. Le nekoliko nazaj se ozrimo in takoj bomo videli, da je res tako. Sto let bo skoraj, kar se je ta pogostni spremen državne vladanja pričel, ki ni nikdar dveh desetletij doživel. Prvo cesarstvo trajalo je 11 let in se je umaknilo restavraciji, ki se je 15 let držala. Za njo prišlo je zopet kraljestvo, ki je trajalo 18 let in mu je republika vrat zavila, ktera se pa sama ni več nego le 4 leta obdržala. Drugo cesarstvo, ktero se je iz republike kar čez noč porodilo, trajalo je zopet 18 let, dokler ga niso Nemei razbili; no in sedaj imamo že skoraj 15 let zopet republiko. Toliko pa ravno zadostuje, da se prve rane do dobrega zacelijo, ki jih je vsekala vsakokratna revolucija in da sinovi tistih dorastejo, ki so bili v poprejšni revoluciji pre-

magani, da se lahko maščujejo. Nikjer sicer ne stoji pisano, da bi morala sedaj zopet monarhija priti, ali Francozi sami ne bodo prijenjali, da jo bodo napravili, že vse tako kaže. Narod se je prepričal, da republika tudi ne dá vsega, kar obljubi, stroške ima pa ravno take in zaradi neumne politike še večje, kakor pod monarhijo.

Izvirni dopisi.

Iz skrajnega kota, 23. oktobra. Že dolgo nismo brali tako odkrite, dobrohotne besede v pospeh našega vinarstva, kakor je sostavek gosp. R. Dolencea, objavljen v „Novicah“ in v „Slovenecu“. Taki članki, pisani v varstvo poštenih domačih pridelkov pred sleparijo, pomagajo ubogemu, pod vso mogočo budo zdihajočemu narodu več, nego hudobno zmerjanje naših vin s „čevčkom“, in naših starih domačih kupcev, Ljubljancev in Gorenjcev s „slabim, neolikanim okusom“. Res je, da po naših zdravih, natornih, zlasti prebavo pospešujočih vinih ne dobiš precej „mačka“, in „težke glave“, ako ga tudi izpiješ kupico več, boš le veselega srea, in vedrega uma, sposoben za delo, — pa mislimo, da ravno zato so naše vina hvale, ne pa tolike graje vredne, kakor jo daje njim glasoviti članek g. Pirca „o čevčku“. Kdor sodi dobroto vina po „mačku“ in „težki glavi“, naj se nikar ne hvali z „olikanim okusom“, za njegov okus je najboljša tista židovska brozga, koja tako dobro opisuje g. Slapenski vodja. Komur je pa kaj za zdravje, in kdor le nekoliko vé, iz kakih ingredienc obstoji ono Zagrebško vino, oni se po njem ne bo ozrl, če tudi morebiti grlo prijetno greje in žgače.

Gotova istina je, da ravno hrvaški ponarejalci in „zbojševalci“, ali recimo obrtniki vin, dandanes poštenim pridelovalcem veliko škodujejo. Ako pomislimo, da špirit se tukaj dobi celó po 40—50 kr. liter, kako malo pa je v umetnem vinu pravih in dobrih vinskih sostav, potem lahko verjamemo, da ga žid zamore po 9—12 gld. hektoliter na Notranjsko ali Gorenjsko postaviti. Koliko preide vmes tudi pokvarjenih vin! Pred malimi leti imel je blizo tukaj neki hrvaški velikaš svojo klet prenapolnjeno z vinom, nekoliko dobrega, a drugo same goste kaluže, za pod kap. Pravijo, da vino mu je radi tega zaostajalo, ker so nekaj v tej kleti imeli „zbojševalca“ vina. Kakor so pa to Gorenjski trgovci zapazili, niso se več niti ozrli na tisto stran, nego podali so se s svojim, po mnenji potovalnega učitelja „neolikanim okusom“ rajši drugam po natorno zdravo kapljo. In kako se je zadnjič ona klet vendarle izpraznila? Prišel je znani „zbojševalec“ vina, veliki Zagrebški žid, ter plačal ga jedno k drugim, dobro in pokvarjeno, po 5 gld. vedro. Kako ga je potem „zbojševal“ ni znano, ali z gotovostjo se lahko reče, da ga je vsaj na dvoje tudi pomnožil, in ga potem zamogel vsekako še vedno po nižji ceni oddajati, nego pridelovalci svojega natornega.

Da se tako našim pridelkom škodljivo židovsko ravnanje vedno bolj spoznava, se tudi svetuje, kako slepariji v okom priti, to mi radi čujemo. Veseli nas tudi čuti, da se misli na napravo javnih trsovnic, ker trtna uš gospodari grozno že vse širem. Ali vستي se pa oholo na kateder, narodu zabavljati, ne v pospeh, nego nasproti domačim pridelkom pisati, konsumente odgovarjati, — to ne hasne nikomu, to narod z zamrzo navdaja, ko vidi, da to, kar se plačuje iz njegovega žepa, kar bi mu moralo biti v korist in v povzdigo blagostanja, ga po mogočnosti le še bolj tlači. Da, zabavljice so po ceni, še ni treba, da bi je iz lastnega žepa plačevali. Ne pričakujemo tedaj teh, in tudi ne še daljnega diskreditovanja naših pridelkov od prej omenjeni strani, veliko več upamo dobivati dobrohotnih praktičnih navodov k povzdigi naše vinoreje, in te bomo vselej z veseljem sprejeli.

Domače novice.

(Presvitli cesar) je dal za poškodovane po povodnji na Gorenjskem 4000 gld., tako se nam za gotovo pripoveduje, upamo to kmalo zvedeti tudi po vladnih listih.

(Novo nabiralnico za pisma) je Ljubljansko poštno vodstvo napravilo pred škofijo, nasproti stolne cerkve, ter ž njo ondotnim prebivalcem gotovo zeló vstreglo.

(Obiskali so nas) danes na potovanji skozi Ljubljano slovanski bratje naši gg.: Ceha dr. Anton Čihalik in Fr. Hovorka, Poljak in poslanec v Nemškem državnem zboru Ludovik bar. Graeve, ter redatelj deželnega gledišča v Zagrebu V. J. Anton.

(Č. g. Anton Tavčar), župnik na Raki, je bil v ponedeljek že četrtri od mrtvuda zadet ter je v smrtni nevarnosti; bodi znancem v molitev priporočen. — Tudi g. Resniku se ni še nič zboljšalo.

(Otroci do četrtega leta) vozili se bodo prav kmalo po avstro-ogerskih železnicah zastopj. Generalno ravnateljstvo avstrijskih železnic namerava letos meseca decembra na železniški konferenci dotični predlog staviti. Do sedaj so imeli prosto vožnjo le otroci, ki so bili manj, kakor dve leti stari.

(Zlat prstan) z vrezanima črkama v gotiščini J. M. zgubil se je sinoči blizu južnega kolodvora. Kdor ga je našel, odda naj ga na magistratu.

(Ubil je) Jože Strah iz Podmolnika 18. t. m. oženjenega gostača Jakoba Židana. Poslednji je šel omenjenega dne okoli 11. ure po noči preko Sostrega domu. Pri Svetkovi šupi napade ga Jože Strah ter ga začne s polnim litrom po glavi biti. Takoj ga je do mrtvega zdelal. Kakor se čuje, ubil ga je iz maščevanja.

(Služba) okrajnega cestnega paznika z letno plačo 500 gold. razpisana je pri okrajnem cestnem odboru v Logatci. Prosilci morajo biti slovenščine popolnoma zmožni v pismu in besedi.

(Civilni geomater na Primorskem) postal je g. Štefan Nadlišek, deželni in mestni poslanec Tržaški. Imenovani gospod je posestnik pri sv. Ivanu.

(G. Ivan Bregant), finančni komisar v Trstu, imenovan je za finančnega tajnika ravno tam.

(Spremembe pri učiteljstvu štajarskem.) Nadučitelj v Spodnji Poljskavi postal je g. E. Tribnik; Za učitelje nameščeni so gg.: I. Brenc v Vojniku, I. Cugmus v Preborji, I. Žolnir pri sv. Petru v Medvedovem Selu, M. Urban na Dobrni, I. Škoflek v Pišecah. Nadučitelj g. Kupnik v Vojniku dobil je za pol leta dopust zavoljo bolehnosti; vodstvo šole je za ta čas izročeno g. Brezovniku. — Pri Gornjem Gradu ustanovili so eksposituro.

(Podporno društvo za vzbolele duhovnike) bode, kakor nam poroča odbornik, dne 27. oktobra imelo občni zbor. Omenjeno tovarištvo ima v Gorici lastno hišo „Rudolphinum“, tako imenovano po cesarjeviču, ki je društvu pokrovitelj. V tem poslopju bode zborovanje. Na dnevnem redu je poročilo o društvenem delovanju v pretečenem triletju, potem volitev novega odbora za sledeča tri leta in pa nasveti posameznih vdeleževalcev. Društveniki, katerim bi ne bilo mogoče vdeležiti se osebno, zamorejo na podlagi pravil to storiti potom pooblastila. Drugo lastno poslopje so letos postavili v Meranu, kjer ima društvo svojo podružnico. Tukaj bode prostora za 23 duhovnikov. Vendar še letos ne bo mogoče prebivati v novih prostorih. Gledé tega hrama se je v zadnji odborovi seji naznanil predlog, naj bi se hiša krstila na ime „Filipinum“, v spomin osebe, ki je društvo začela in ustanovila. Pričujoči ustanovitelj, msgr. Filip, je odgovoril, da bi v to zamogel privoliti le v slučaju, ako bi se s predlogom strinjale vsaj dve tretjini vseh odbornikov. Pri glasovanju se je pa pokazalo, da se s predlaganim imenovanjem skladajo vsi. Društveno poslopje v Gorici, kjer je prostora za 18 duhovnikov, dotični rekonvalescenti hvalijo; isto pričakovati je tudi gledé Merana, kjer je hiša še večja in lepša. Da je tam in tu domača kapelica, ni treba dostavljati, pač pa se lahko omeni, da je Rim dovolil, da se smé na obeh krajih shranjevati Sanctissimum. Postrežbo oskrbljujejo usmiljene sestre.

(Na slovenskem oddelku kmetijske šole v Gorici) se bodo v torek, 27. t. m. vršile preskušnje od 9. do 12. ure predpoludne, h katerim se vljudno vabijo vsi prijatelji umnega kmetijstva.

Vodstvo šole.

Razne reči.

— V Zvorniku v Bosni je bil potres 18. t. m. in sicer štirkat v enem večeru. Prvič se je zemlja stresla ob 7. uri in 46 m. slabo, drugič ob 9. uri 40 m. hudo, tretjič ob 10. uri in 50 m. manj hudo in četrtrič ob 11. uri 30 m. manj hudo. Spremljalo je potrese votlo bobnenje. Mer je bila od severo-zapada na jugo-vzhod. — Bodo pač zopet zemljelnanci ugibali kaj je bilo vzrok potresom.

— Za kolero je v okraji Palermo 19. t. m. zbolelo 65 oseb, a umrlo 32. V mestu samem jih je zbolelo 44, a umrlo 21. — Od poletja je v Tonkinu umrlo za kolero 3000 ljudi. Še zmerom mnogo ljudi umira za to boleznijo. Vojaki, ki pridejo iz Francoskega tje, bodo komaj nadomestili umrle. Se vé, da bolezen zadržuje vojsko v nje napredovanju.

— Rusko-poljski duhovniki, kateri so se leta 1863 vdeležili znane rabuke, bi potem, ko so po ječah svoje kazni prestali, morali se preseliti v Sibirijo. Ali vlada jih je „pomilostila“ dovolivši jim, da smejo ostati na Ruskem ter delovati le po Livlandiji in Kurlandiji. CesarSKI dekret dne 16. maja t. l. pa „pomiloščence“ spravlja na beraško palico. Začasno bivališče doseadanje morajo namreč zapustiti. V ta namen so dobili potne liste, da zamorejo čez mejo v inozemstvo. Dokler bivajo na Ruskem, ne smejo nositi še obleke duhovniške. Število teh izguancev je 39. To smo posneli iz priloge k najnovejši številki v Levovu izhajajočega lista „Wiadomosci katolicke“.

— Dokler je duša v človeku, je zdravje mogoče. Tako navadno pravijo naši ljudje, pa je vendar le nekaj resničnega vmes. Oglasil se je nek dr. Nussbaum v Monakovem, ter pravi, da se tudi kak človek dostikrat ozdravi, kateremu zdravniki življenje odrekó, upira se na to, koliko je v 30—40 letih napredovala zdravilska veda, zlasti kar se tiče rano-celstva posebno odkar se je iznajdla narkosa i. dr. — Pa tudi v boleznih, kar se medicine tiče, dajejo zdravniki več upanja. Najhujša bolezen pri Evropejcih tuberkuloza, ki pobira rod za rodom, ne prestopa tako od starišev na otroke, kakor da bi podedovali bolezen, marveč v jednaki sestavi kostij, ozkih prs, ki pljučam ne dajejo prostora in tako se napravijo tuberkeljni. Ako se po dobro vrejenih vajah prsi nekoliko razširijo, je nevarnost od dne do dne manjša. Marsikteri mladeneč, sicer očetu v vsem podoben, je po telovadbi ustavil se na potu k grobu in starost učakal. Človeško telo ima toliko večih in manjših delov in pripomočkov v sebi, da si pomaga, da jih na tisoče deluje, ko bi jeden sam zaostal. V 24 urah se dostikrat pomnoži, kar je bilo prej posamezno. — Tedaj dokler bolnik živi ne gre obupati, — še manj pa je priporočati predrzno zaupanje. Koliko ljudi umrje po svojem zadolženju in življenje je vendar najdražji dar, za kar bode človek Bogu odgovor dajal.

Telegrami.

Dunaj, 23. okt. Poslaniška zbornica. Lueger in drugovi predlagajo spremen reda za kazenske obravnave gledé dela po kaznilnicah na korist proste obrtnije. Adresna debata se nadaljuje. Pri 13. odstavku poganjal se je Turk za deželne hipotekarne banke, za domovinsko postavo, za poljedeljske kamore, za varstveno carino na kmetijske pridelke in predlaga pristavek na odpravo židovskega vpliva, ki vsak napredek v kmetijstvu ovira. Predlog so podpirali le samo štirje antisemitje. Odstavki 13 do 21 so se sprejeli.

Budapešt, 22. okt. Brata Julija Verhovaya urednika lista „Függetlenség“ in pa Ludovika Verhovaya administratorja pri listu, oprostila je danes kraljeva kurija od zatožbe hudodelstva poneverjenja za Czan-gose nabranega denarja s tem, da je potrdila oprostilno razsodbo druge instance.

Pariz, 22. okt. Konec meseca odrinilo bo 3000 mož v Tonkin.

Zahvala.

Po „Slovenčevem“ vredništvu sva podpisana za poškodovane po povodnji prejela 121 gld., ktere sva med najpotrebneje že razdelila. V imenu obdarovanih Dolincev se podpisana najtopleje zahvaljujeva blagim dobrotnikom, kakor tudi slavnemu vredništvu, ki je darove zbiralo; isto tako se zahvaljujeva i onim dobrotnikom, ki so nama neposredno kaj poslali.

Janez Ažman,
župnik na Dolgem.

Ivan Belec,
župnik pri Fužinah.

Tuji.

21. oktobra.

Pri **Matiču**: Slaje, Steiner, Ofner, Eckstein, Tegno, Polak, Rothschild in Peterka, trgovci, z Dunaja. — Thieberger, in Klimazeoska, redovniške sestre, iz Krakove. — Viktor Russler, fabrikant, iz Jägerndorfa. — Štef. Behofschitz, trg. pot., iz Linca. — Kassler, inspektor, iz Grada. — Pučnik, zasebnik, iz Kranja.

Pri **Stonu**: Mirosl. Sonnenburg, stavb. mojster, z Dunaja. — Adolf Müller in Anton Klein, zasebnika, z Dunaja. — F. Heesler, trgovec, iz Ronsdorfa. — Janez Komiss, trg. pot., iz Boleana. — Alojzija Šešerko, zasebnica, iz Celja.

Pri **Tavčarji**: G. Horn, trg. pot., z Dunaja. — R. Juchioski, trgovec, iz Šibenika. — Srečko Horak, zdravnik, iz Kamnika.

Pri **Bavarskem dvoru**: Matija Krainz, krošnjar, iz Gorice. — Mihael Windisch, stražniški nadzornik, s soprogo, iz Pulja. — Janez Rupnik, učitelj, iz Črnomlja.

Pri **Avstrijskem caru**: Ana Pratter, modistinja, iz Grada.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karl Karger, zasebnik, z Dunaja. — Marija Romeker, zasebnica, iz Celovca. — Wultsek in Klovora, zasebnika, iz Bolea. — Alojzij Schober, zasebnik, s soprogo, iz Koflerna. — J. Richard, uradnik, iz Bistrice. — Janez Puher, zasebnik, z družino, iz Celja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. oktobra.

Papirna renta 5 % po 100 gl. (s 16 % davka)	82 gl. —	kr.
Sreberna „ 5 % „ 100 „ (s 16 % davka)	82 „ 35	„
4 % avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 80	„
Papirna renta, davka prosta	98 „ 95	„
Akcije avstr.-ogerske banke	865 „ —	„
Kreditne akcije	283 „ —	„
London	125 „ 15	„
Srebro	— „ —	„
Francoski napoleond.	9 „ 95	„
Ces. cekini	5 „ 93	„
Nemške marke	61 „ 50	„

Od 22. oktobra.

Ogerska zlata renta 4 %	97 gl. 95	kr.
„ papirna renta 5 %	90 „ 55	„
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 98 „ —	„
„ Länderbanks	101 „ 40	„
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	579 „ —	„
„ državne železnice	278 „ —	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	181 „ 75	„
4 % državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ 75	„
4 % „ „ 1860	500 „ 139 „ 75	„
Državne „ srečke iz l. 1864	100 „ 169 „ 50	„
„ „ 1864	50 „ 167 „ 50	„
Kreditne srečke	100 „ 175 „ 50	„
Ljubljanske srečke	20 „ 21 „ —	„
Rudolfove srečke	10 „ 17 „ 50	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ —	„
„ Ferdinandove sev.	106 „ —	„
5 % štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ —	„

Dražba cerkvenega vina

pri Sv. Petru pod Mariborom.

29. oktobra, t. j. v četrtek pred vsemi svetimi, se bo 50 polovnjakov sladkega novega vina v sodih z železnimi obroči pri Sv. Petru po dražbi prodajalo.

Marko Glaser,

(2) častni kanonik in župnik.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraščeni, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,

II. „ „ 1885 „ V, 160.

III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

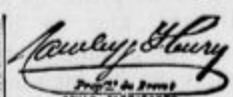
Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

(1) Katoliška Bukvarna.

Najboljši
papir za cigarete
je
LE HOUBLON
Francoski izdelek
CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.
Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (4)

FAC-SIMILE DE L'ETIQUETTE 17, rue Déranger, à PARIS